

Aandachtspunten aardappelen

Stefan Kindermans, Technisch onderzoeksmedewerker

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert
in zijn platteland

viaverda

Uitdagingen voor de toekomst

Onkruidbestrijding

Onkruidbestrijding in aardappelen

Onkruiden aanpakken in aardappelen doen we best in [orange] bij [blue], op [blue] én een [green] afgestemd op de onkruiden die voorkomen op het perceel.

Wat brengt de toekomst ons?

De toelatingen van producten op basis van prosulfocarb blijven geschorst tot minstens begin 2025

Vb. Defi, ...

19/11/2024

Vandaag toch terug groen licht gekregen

Intrekking van de toelatingen op basis van metribuzin

Vb. Artist, Metric, Sencor, ...

18/12/2024

Beperkingen aclonifen (vb. Challenge, Gofor, Novitron Damtec, ...)

- Bufferzone van 10 tot 20m t.o.v. oppervlaktewater
- verboden op erosiegevoelige percelen (tenzij erosiemaatregelen)

Metribuzin en doornappel

	aclonifen (Challenge,...)	aclonifen + clomazon (Novitron DAM ^{res} , ...)	aclonifen + flufenacet (GoFor, ...)	clomazon (Centium 36 CS, ...)	clomazon + pendimethalin (Stallion SYNC tec)	pendimethalin (Stomp Aqua, ...)		clomazon + metobromuron (Amazone, ...)			metobromuron (Promar, ...)		rimsulfuron (Titus)
Akkerviooltje	2	1-2	1-2	4	2	2	1-2	3	2-3	2	3	2-3	2-3
Binoelkruid	1	1	2	2	2	3	2	2	2	2	3	2**	4
Duist	2	2	1	4	2	2	1	2	1	1	1	1	1
Duivenkervel	1	1	1	4	2	2	1-2	3	2	1	2	2**	4
Ereprijs	3-4	3-4	2	3-4	1	1	1	2	3	3	2-3	3	4
Hanenpoot	2-3	2-3	1-2	3	2-3	2-3	2	1-2	3	2	2	3-4	1
Herderstasje	1	1	1	1	1	4	1	1	1	2	1	2	1
Kamille	4	3	1-2	4	2-3	2-3	2	1	2	1	1	1	1
Kleefkruid	2-3	1-2	1-2	1-2	1-2	2-3	2-3	1-2	1-2	2	3	4	1
Melganzevoet*	1	1	1	3	1	1	2-3	1-2	3	3	1-2	3**	4
Muur	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Paarse dovenetel	4	2-3	1	3	1	1	1	1	1	1	2	1	2
Perzikkruid	2	2	1-2	2	1-2	1-2	2	2	2	2	2	2**	2-3
Straatgras	2	1-2	1	3	2	2	1	1-2	1-2	1	2	1	1
Varkensgras	4	1-2	3	1-2	1-2	1-2	2	1	1-2	2-3	1-2	3**	4
Zwaluwvong	1-2	1	2	2	2	2-3	1-2	1	2	4	1-2	3-4	3
Zwarte nachtschade	4	2	3	2	2	2	3	1-2	3	2-3	3	4	4
Tijdstip van toepassen herbicide	Ruim vóór-opkomst (5 dagen)						Kort voor opkomst			Tot bij opkomst Na-opkomst			

1 = zeer goed; 2 = goed; 3 = matig goed; 4 = onvoldoende

* niet resistente melganzevoet

** zeer goed in na-opkomst op jonge onkruiden

LCA 2024

Onkruidbestrijdingsproef 2024

Schema's		Aantal actieve stoffen
1	Onbehandeld	/
2	Challenge 2 L/ha + Proman 2 L/ha + Artist 2 L/ha	4
3	Gofor 2 L/ha + Centium 0,15 L/ha + Sencor 0,4 L/ha	4
4	Stomp Aqua 2,5 L/ha + Centium 0,25 L/ha + Proman 3 L/ha	3
5	Proman 2,4 L/ha + Novitron 2,4 L/ha	3
6	Metric 1,2 L/ha + Proman 2,5 L/ha	3

Weinig verschillen tussen de schema's

→ Let op! Vochtige bodem zorgde voor een zeer goede werking

Onkruidbestrijdingsproef 2024

Schema's		Aantal actieve stoffen
1	Onbehandeld	/
~~2~~	~~Challenge 2 L/ha + Proman 2 L/ha + Artist 2 L/ha~~	~~4~~
~~3~~	~~Gofor 2 L/ha + Centium 0,15 L/ha + Sencor 0,4 L/ha~~	~~4~~
4	Stomp Aqua 2,5 L/ha + Centium 0,25 L/ha + Proman 3 L/ha	3
5	Proman 2,4 L/ha + Novitron 2,4 L/ha	3
~~6~~	~~Metric 1,2 L/ha + Proman 2,5 L/ha~~	~~3~~

FYTOWEB

Intrekking van de toelatingen op basis van metribuzin

18/12/2024

Gewasbescherming

Driftreductie

Drift reducerende technieken

- Vanaf 2023: driftreductie minimaal **75%**
- Vanaf 2026: driftreductie minimaal **90%**

Doel?

Minder kans op verontreiniging waterlopen en omgeving

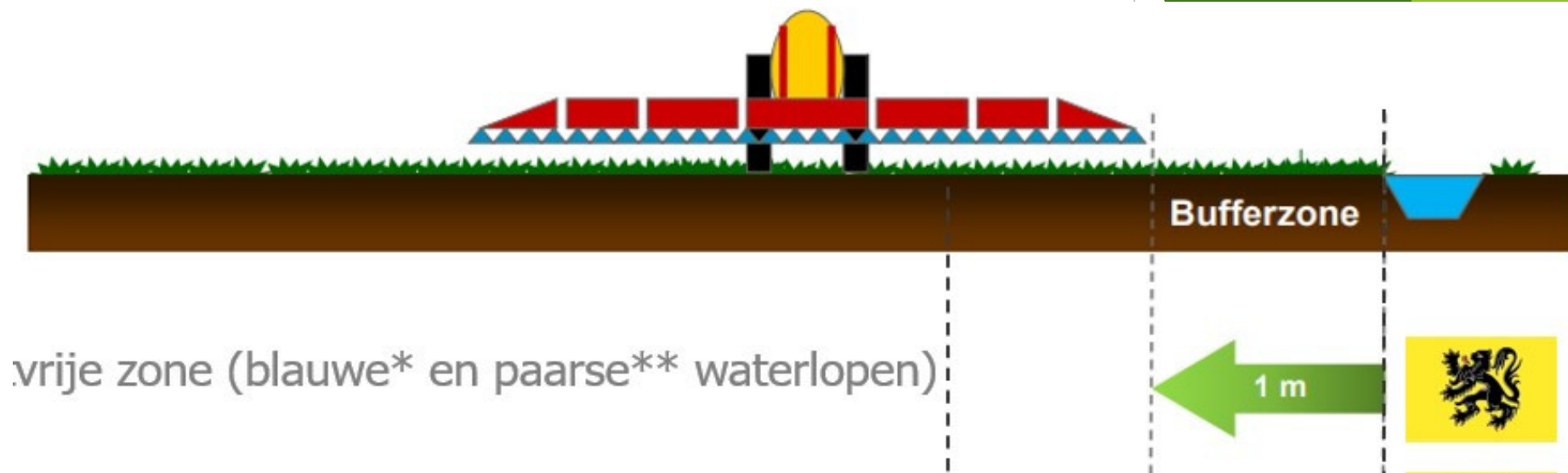
Behoudt van gewasbeschermingsmiddelen

Vereiste product specifieke bufferzones reduceren

Bufferzones

 Shirlan
500 SC

✓ aardappelen - *Solanum tuberosum*

 open lucht

Wachttijd voor de oogst

7 dag(en)

Risicobeperkende maatregelen

Bufferzone van 10 m ten opzichte van oppervlaktewater met klassieke techniek.

Gewastype

alle

Maximum aantal toepassingen (1e)

6 / teelt

= 2 m met 75% driftreductie

ter bestrijding van: **phytophthora** - *Phytophthora infestans*

Hoe kan ik 90% driftreductie behalen?

1) Driftreducerende doppen

ISO 03 = blauwe doppen

* = Nozal HDRX = John Deere ULDC

** = Syngenta 3D90 = John Deere 3DN

Spuit-druk	4 km/h	6 km/h	8 km/h
	L/ha		
3 bar	354	236	177
4 bar	410	272	204
5 bar	458	304	228

ISO 04 = rode doppen

* = Nozal HDRX = John Deere ULDC

** = Syngenta 3D90 = John Deere 3DN

Spuit-druk	4 km/h	6 km/h	8 km/h
	L/ha		
3 bar	473	316	237
4 bar	546	364	273
5 bar	610	408	306

Hoe kan ik 90% driftreductie behalen?

- 1) Driftreducerende doppen
- 2) Spsuittechnieken erkend voor driftreductie

Afgeschermdde spuitboom
50% DR

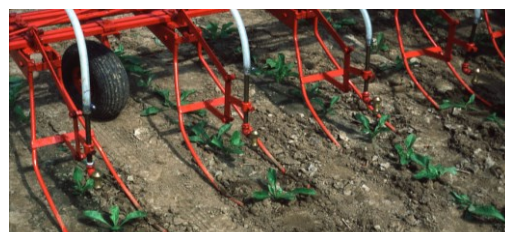
Verlaagde spuitboom
75% DR

Luchtondersteuning
75% DR

Sleepdoek
75% DR

Rijen/beddenspuit
75% DR

Spuit onder overkapping
90% DR

Combinatie techniek + dop = **hogere driftreductieklasse**
Vb 75% (techniek) + 50% (dop) = 90%

Leader ‘Duurzame gewasbescherming: alternatief of innovatief?’

Aanleg demoperceel in suikerbieten rond:

→ **Spuitmethodiek**

vb. spuitvolume, doppenkeuze, druk, gebruik van uitvloeier, ...

→ **Innovatieve spuittechniek**

Op de hoogte blijven van dit project?

**Knolcyperus, een
gezamenlijke aanpak!**

Wat is knolcyperus?

- ▶ Familie: cypergrassen (o.a. biezen, zeggen)
- ▶ Hardnekkig onkruid
- ▶ **Hoe herkennen?**
  - ▶ Driekantige stijve stengel
  - ▶ Roze voetje
  - ▶ Bladeren vanuit de basis zonder vertakkingen
  - ▶ Zijdelings groeiende witte wortelstokken
  - ▶ Ondergrondse knolletjes: eerst wit, vervolgens bruin tot zwart. Grootte van paar mm tot 2 cm
  - ▶ Indien bloei: van eind juli tot september

Aanpak knolcyperus

► Preventie

- Voorkomen is DE boodschap, vermijd daarom
  - Aanvoer van **besmette** grond: sorteeraarde, zeefaarde, ...
  - **Grondresten aan machines** zowel bij aankomst als vertrek van het perceel
  - Uitlopers van besmette **buurpercelen**
  - Verdere verspreiding in het perceel door grondbewerkingen
  - Besmet plantgoed knolgewassen vb. pootgoed

► Monitoring

- Inspecteer grondig je percelen meermaals van mei tot oktober op kiemende of uitgroeïende knolcyperus

Aanpak knolcyperus

► Interventie

- Direct handelen bij eerste vaststelling
  - Markeer besmette plekken
  - Uitgraven planten en afvoeren
- Zeer beperkt pakket aan effectieve herbiciden (maïsteelt)
- Mechanisch aanpakken: uitputten
  - LET OP voor verspreiding

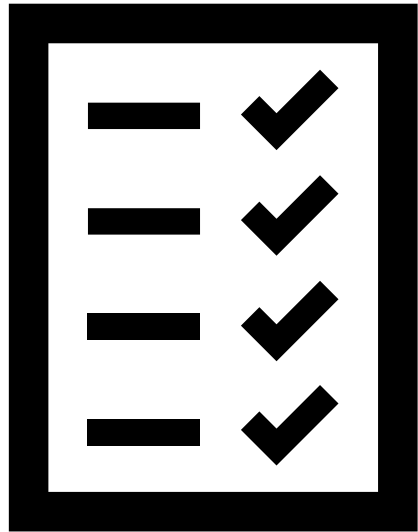

Waarom is de aanpak zo belangrijk?

- ▶ Problematiek neemt toe!
- ▶ Steeds meer landbouwers zijn bezorgd over besmettingen in naburige percelen
- ▶ Doel = verdere verspreiding zo veel mogelijk voorkomen
- ▶ De grootste verspreidingsrisico zit bij veldwerkzaamheden
- ▶ Opname in regelgeving

IPM-checklist (sinds 2016)

- ▶ Verbod teelt wortel-, bol- en knolgewassen (lijst online beschikbaar)
- ▶ Bewerk het besmette perceel als laatste
- ▶ Reinig de machines
- ▶ Verbod afvoer grond
- ▶ In geval van cultuurpacht:

Een overeenkomst tussen verhuurder en huurder waarbij de verhuurder verklaart dat het betrokken perceel vrij is van of besmet is met knolcyperus

Conditionaliteit (GLB) (sinds 2023)

GLMC 8

Niet-productieve
elementen en arealen -
biodiversiteit

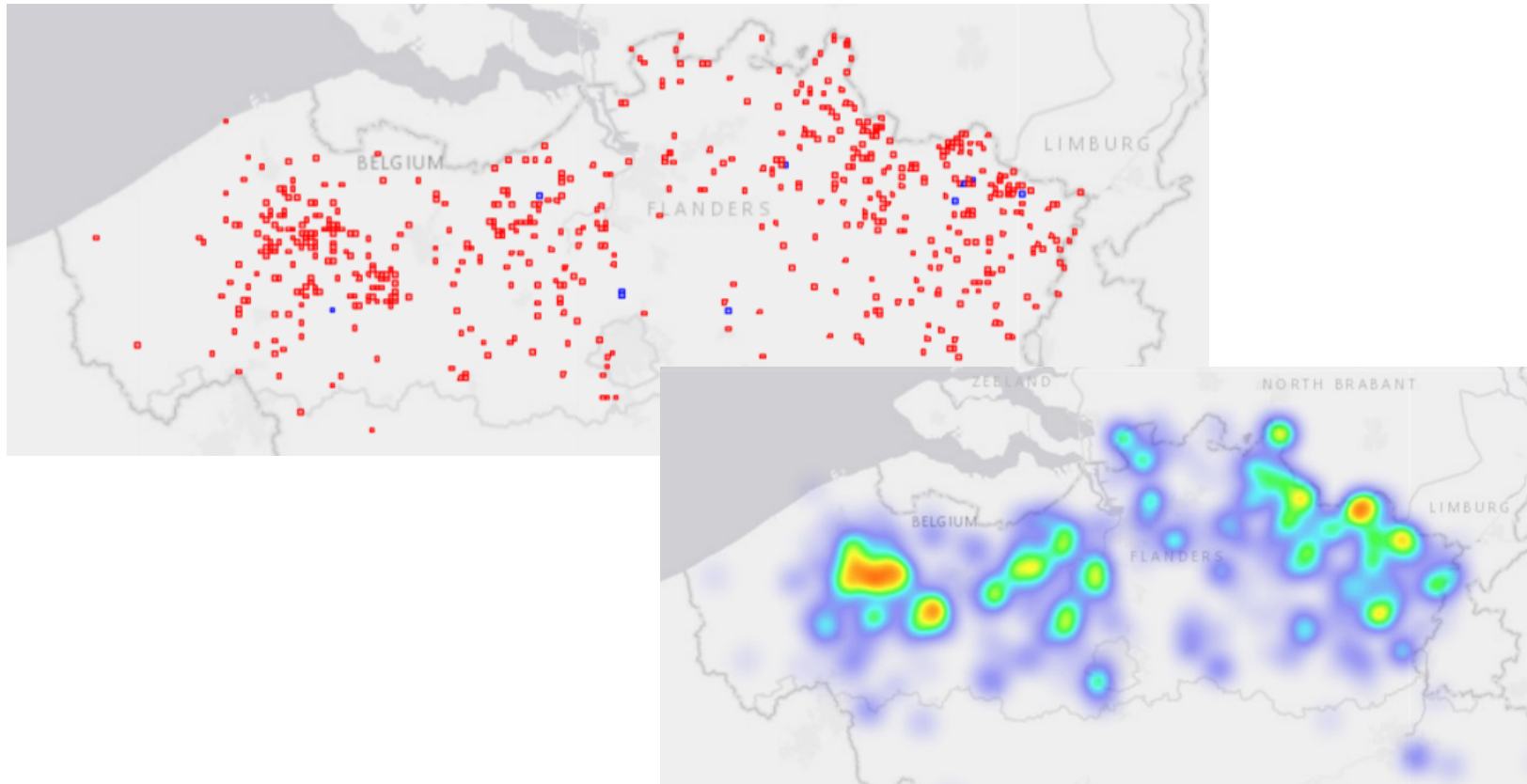
- ▶ **Maatregelen om invasieve plantensoorten te voorkomen:**
  - ▶ In kader van preventief beleid zullen maatregelen genomen worden om overwoekering door invasieve planten te voorkomen:
    - ▶ O.a. knolcyperus: verbod op knol-, bol- en wortelgewassen
- ▶ **Teeltverbod voor wortel-, bol- en knolgewassen op knolcyperusperceel**
  - ▶ Gaat het om een besmet perceel en staat er toch een wortel-, bol- en knolgewas?
    - ▶ Vaststelling + sanctie i.k.v. GLB
  - ▶ Staat er een andere teelt?
    - ▶ Geen sanctie, maar wel verdere opvolging van het perceel

Definitie van een besmet perceel i.k.v. teeltverbod

- ▶ Als aanwezigheid van knolcyperus vastgesteld wordt, dan bekijkt men
  - ▶ Meer dan 10 planten/m² of
  - ▶ Meer dan 50% bedekkingsgraad?
- ▶ Zo ja,
  - ▶ Telt mee in de vierkante meters
  - ▶ Vanaf 10 m² is er een duidelijke aantasting op het veld en kan er gesanctioneerd worden indien wortel-, bol- of knolgewas geteeld worden (teeltverbod)
- ▶ Opvolging:
  - ▶ Wortel, bol- of knolgewas? Sanctie i.f.v. aantal probleempercelen, historiek, ...
  - ▶ Andere teelt: verdere opvolging in de toekomst (mail, VA, ...)

Huidige situatie in Vlaanderen

- Ruwe inschatting 25.000 ha besmet (maar wellicht meer?)

Leader 'Probleemonkruiden, een gezamenlijke aanpak'

Doel: Sensibiliseren rond de problematiek van verschillende probleemonkruiden, waaronder knolcyperus

Campagnes gericht op verschillende doelgroepen:

- ▶ Particulieren
- ▶ Tuinbouwbedrijven, groendiensten en natuurorganisaties

▶ Landbouwers

Gezocht: perceel besmet met knolcyperus

- Inventariseren van het probleem (o.a. drone)
- Technieken om de problematiek in te perken

Contact: Femke Moors
femke.moors@pibo.be
0472/58 10 61

A wide-angle photograph of a field of young green plants, likely a vegetable field, under a bright sun. The sun is positioned in the upper center, creating a strong lens flare effect. The plants are arranged in neat rows, and the soil is dark and rich. The background shows a line of trees and a clear sky with some wispy clouds.

Bedankt voor jullie aandacht!